

Yttrande inom miljöprövning

Handläggare

Eva Sörenson
Miljöprövningsenheten
eva.sorenson@havochvatten.se

Datum 2026-03-26

Dnr 2026-000832

Naturvårdsverket, NV-26-003000
registrator@naturvardsverket.se,
espoo@naturvardsverket.se

Yttrande över underrättelse från Finland enligt Esbokonventionen gällande planer för en vätgasledning längs finska kusten, med övergång till Sverige via Torneå/Haparanda.

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat ärende. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) anser att det planerade anläggningsarbetet kan innebära gränsöverskridande miljöpåverkan på Östersjöns viktiga bestånd av vandrande vildlax och cirkulerande havsvandrande sik vid arbete i och nära Torneälv. Följande bör ingå i den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram.

- Vilka tidsperioder som vandrande lax och sik uppehåller sig i berörda områden i Torneälven.
- Vilka miljökonsekvenser som planerat arbete med att anlägga vätgasledning under och i närheten av vattenområdet för Torneälven kan ge upphov till.
- Vilken påverkan på bestånden på vandrande lax och sik som det planerade anläggningsarbetet kan få om det utförs under för fisken känsliga tidsperioder.
- Förslag på skyddsåtgärder och tidsrestriktioner som kan användas för att minska påverkan på dessa fiskbestånd.

HaV anser vidare att Sverige fortsatt bör medverka i miljökonsekvensbedömningsprocessen.

Beskrivning av ärendet

Esbosamråd gällande Gasgrid Vetyverkot Oys planerade arbete med att anlägga ett nationellt vätgasöverföringsnät genom Finland. Vätgasledningen är del av Nordic Hydrogen Route som planeras inom ett gemensamt nordiskt projekt mellan Gasgrid i Finland och Nordion Energi i

Sverige. Ledningen planeras att placeras under Torneälv, strax norr om Torneå/Haparanda, för att koppla samman den svenska och den finska delen. Bolaget anger att detta arbete kan komma att utföras antingen med styrd borrhning, mikrotunnelborrhning eller genom installation av rör i schakt. I samrådsunderlaget anges två möjliga ledningsdragningar under älven, ca 3 km respektive ca 7 km norr om Torneå/Haparanda.

Motivering

Hänsyn till vilda fiskbestånd

Torne älv utgör ett viktigt vandrings- och lekområde för såväl havsvandrande lax och vandringslak. De vilda bestånden av dessa arter är under hårt tryck från mänsklig påverkan i form av framförallt fritidsfiske i älven, men även yrkes- och fritidsfiske i Östersjön. Lax vandrar upp i älven, framförallt under juni-aug, och på vägen till lämpliga lekområden passerar de det område där gasledningen planeras att dras, strax norr om Torneå/Haparanda. Siken uppehåller sig och cirkulerar i älvens nedre delar innan den leker, och kan därför vara extra känslig för påverkan under sommarmånaderna, juli-aug.

Varje år utges rapporten **Torneälvens bestånd av lax, havsöring och vandringslak – gemensamt svensk-finskt biologiskt underlag för bedömning av lämpliga fiskeregler under (2026)¹**. Rapporten beskriver beståndens status och utveckling och ligger till grund för gemensamma regler kring fisket under året.

Då anläggande av den planerade gasledningen kan komma att påverka de viktiga vilda bestånden av havsvandrande lax, havsöring och vandringslak i Torneälv så anser HaV att Sverige fortsatt bör medverka i framtagandet av miljökonsekvensbeskrivningen för projektet.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Johan Stål efter föredragning av utredaren Eva Sörenson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Martin Jansson medverkat.

Johan Stål

¹ **Torneälvens bestånd av lax, havsöring och vandringslak – gemensamt svensk-finskt biologiskt underlag för bedömning av lämpliga fiskeregler under 2026**

Stefan Palm (SLU), Atso Romakkaniemi (Luke), Johan Dannewitz (SLU), Gustav Hellström (SLU), Riina Huusko (Luke), Mikko Kiljunen (Luke), Topi Lehtonen (Luke), Lari Veneranta (Luke), Ville Vähä (Luke), Charlotte Axén (SVA), Andreas Broman (Länsstyrelsen Norrbotten).